

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXI.

V Ljubljani 1. svečana 1878.

List 5.

Izgledt bogoljubnih otrok iz vsih časov keršanstra.

3. Janez Mihael Kostello.

Nebeško kraljestvo primérja Gospod goršičnemu zerncu. Majhno je, pa kadar začne rasti, izraste velikansko drevo. Majhna je bila začetkoma sv. katoliška cerkev, zdaj je podobna velikanskemu drevesu, ki razteza svoje rodovitne veje čez vesoljni svet in podaja svojega nebeškega sadu slehernemu, da ga le hoče sprejemati. Ne ponuja zastoj. Po vsih delih sveta nam kaže zgodovina brez števila ljudi, ki so sprejeli nauk kraljestva Božjega in živeli tako lepo in bogoljubno, da so bili bolj angeljem podobni, kakor pa ljudem. Zakaj to kraljestvo je podobno tudi kvasu. Kvas tako vgodno predela moko, s katero se zmeša, da se speče iz nje prav dober in slasten kruh; enako se predela, prerodi in zboljša serce, katero se je odperlo Jezusovemu nauku in Njegovi milosti.

Zlasti ginljivo je viditi otroka, ki Jezusu daruje vse svoje mlado serčice, in Jezusu posvečuje vse svoje nežne in zbujene moči. Kako lepo, kako ljubeznjivo se razcvita v cvetji nedolžnosti! Izgleda imamo iz vsih časov, iz vsih krajev. Opisal vam bom ob kratkem mladenca, ki je pred nekoliko leti v kraju, kateri je nam nasproti, unkraj zemlje — v Ameriki — izveličal svojo lepo dušo.

Janez Mihael Kostello je bil rojen 1846 v severni Ameriki v novem Jorku (Njujorku). Njegovi starši so bili iz Irskega. Oba, oče in mati, sta bila imenitnega rodú. Oče umerjó, ko je Janez še le dve leti star. Ko spolni sedmo leto, opravi prvo sv. spoved, in v osmem ali devetem prejme prvo sv. obhajilo. Od tega časa se začne zala klica njegovega nedolžnega serca še le prav razcvitati. Bilo mu je preljubo veselje, svet ponos, ako je smel pri naj svetejšem opraviilu, pri sv. maši, streči. In mislim, da malo kje se otrok tako lahko pokaže in hitro spozná, kakor če mladenčki več časa pri sveti maši strežejo. Po dolgi navadi se le preradi privadijo zoperne mlačnosti, tlačanskega službovanja ter zgubé dolžno spoštovanje do Najsvetejšega. Res hvalliti pa moramo mladenčka, ki dolgo časa to angeljsko službo goreče, bogoljubno, po angeljsko opravlja. Skušnja kaže, da se je nadjati pri takem lepe prihodnosti. Prav tako hvale in zaupnosti je bil vreden naš blagi Janezek. Pri sv. maši je stregel ves čas s toliko priserčno pobožnostjo, da so se nad njim zgledovali duhoven in ljudje. To lepo pobožno obnašanje je nekega dne ondaš-njega g. župnika tako ginilo, da pridši v zakristijo si niso mogli kaj, da bi ne bili ljubeznjivo objeli te blage nedolžnosti.

Z osmim letom ga dajo skerbna mati v šolo tistega mesta, kjer so takrat bivali. Enako, kakor na štapljah pred oltarjem, kaže nam še bolj mladenec že v šolskih klopéh, kaj nam je pričakovati od njega v prihodnosti. Skušeni učenci, ki so po več lét pri šolah, že naprej lahko napovedujejo osodo svojim učencem, če tudi niso preroki. Kakoršna šola, tako kaj rado tudi življenje, in imamo pristaviti — taka tudi večidel smert. Hudo je biti za učitelja, terd je kruh učiteljski. Edina tolažba so učitelju večkrat le oni „nekteri“, ki med razposajeno množico vedno stanovitni, pridni — nedolžni ostanejo. Taka tolažba, veselje je bil Janko Kastello svojemu učitelju. Ta tako-le piše o njem: „Komaj je začel Kastello v šolo hoditi, zdelo se mi je njegovo preblago serce in pohlevno vedenje tako nenavadno, da sem ga moral, ko bi tudi ne hotel, rad imeti. Zmiraj je bil prvi v svojem razredu. Njegova pokorščina in gorečnost v učenju je bila v vidnem nasprotju s razposajenim in spridenim značajem večine premnogih součencev. Kolikor se spominjam, mi nikoli ni prelomil le ene šolske postave.“

Pet lét se je tako šolal. V 14. letu gre s svojo materjo v mesto Albany, kjer je škofov sedež. Mati ga peljejo v škofijsko cerkev. Ravno tisti dan so imeli sami škof sv. opravilo. Krasota hiše Božje in lepota svetih opravil je dečku močno presunila občutljivo serce, ter domú gredé zdaj pervikrat materi razodene, da želi postati duhoven, ako mu dovolijo.

Očitno je, da je to bilo za pobožno mater nezmerno veliko veselje. Vse je pripravljena dati in storiti, da bi le njen blagi sin mogel doseči naj lepši, naj imenitniši službo na zemlji — mašništvo. Vsak stan je sicer čestit, ako se vestno spolnujejo njegove dolžnosti, vendar naj častitljiviši je gotovo duhovski stan. Zato je žalostno, zelo žalostno in znamuje zanikarnih časov, da marsikteri mladenec, ki je začetkoma tudi tako obetal svoji skerbni materi, pozneje zgubi vse veselje za ta sveti poklic, pridši v roke slabovernim zapeljivcem in puhlim posvetnjakom, ki mu svetno veselje čez mero lažnjivo hvalijo, duhovskega pa še poznati nočejo. Navzét posvetnega duha, se greha več ne varuje in za službo Božjo ves omerzne. Ko pride čas odločitve, jame premišljevatí svoje mlačno serce, pregledovati svojo tolikrat ranjeno vest in — svoji užaljeni materi pošlje kratko sporočilo: „Nimam poklica!“ Pa kdo je kriv? Ali jih ni veliko, ki so bili poklicani, pa poslušaje zapeljivcev kačji glas so Božji klic preslišali? Toda ne brez zadolženja, ker tudi tukaj utegne obveljati: „Veliko poklicanih, malo izvoljenih.“ (Dalje nasl.)

Zakaj judje in zaničarni katoličani duhovne čertijo, preganjajo, tako gerdo obrekujejo?

(Dalje.)

Dodaj sem razkladal, zakaj da liberalci, judje in prostomavtarji tako grozovitno sovražijo in čertijo duhovne, kajti vsi tisti so iz ene družine in imajo satana za očeta, laž pa za mater; njih naloga je razširjanje sovraštva zoper Boga in njegove maziljence. Danes pa naj odgovorim na dva ugovora:

1. Zakaj je ravno katoliško duhovstvo tolikim sovražnikom in preganjanju izpostavljeno, — in ne toliko tudi duhovni ali služabniki nekatoliški, nezedinjenih gerkov, judovski rabinarji itd.

2. Zakaj mnogi katoličani ne le terpijo in podpirajo preganjanje lastnih svojih duhovnov, ampak tako preganjanje celó podpirajo in pospešujejo, kar se pri nekatoličanih in judih le redkoma, ali nikoli ne zgodi?

Kar tiče prvo prašanje, je vzrok v visokosti, nalogi in poklicu katoliškega duhovna. Vrednost katoliškega duhovstva je imenitna in od Boga postavljena, in ta vrednost, ta veljava je torej prava gnjusoba in nepravilno sovraštvo pri poglavarji teme in pri njegovih naslednikih.

Ob enem ima katoliško duhovstvo glavno nalogo, da nadaljuje od Boga in Zveličarja pričeto delo — razdjanje satanovih del — in tedaj je ono duhovstvo naj nevarnejši sovražnik peklu in tarča preganjanja hudobnim duhovom. To je duhovnom naznanil že Zveličar v svojih apostelnih: „Glejte, jaz vas pošljem kakor ovce med volkove... Varujte se pred ljudmi; ker izganjali bodo vas iz sinagog in bičali v sinagogah.“

To preganjanje duhovnov je tedaj dedšina po moštru in Gospodu, ktero so z božjim poslanstvom od njega sprejeli. Drugač je pa pri nekatoliških duhovnih, ki nimajo ne božjega poslanja, ne božje veljave in visokosti, ki toraj peklu niso toliko na poti, kakor so katoliški duhovni kot poslanci Božji, katerih naloga je: da morajo razširjati božje kraljestvo, nasprot pa razdirati in zatirati kraljestvo satanovo in njegovih naslednikov.

Gledé drugega prašanja, zakaj da katoličani svojo lastne duhovne obrekujejo, ali molče odobrujejo, ko jih obrekujejo drugi, velja ta vzrok: da mnogi katoličani nimajo razum kerstnega lista nič katoliškega na sebi. Toliko izmed njih nima prave zavesti ne o edini katoliški resnici, ne o katoliški ljubezni, ne o sreči in potrebi katoliškega duhovstva, in toraj ne vedó, kaj delajo. Mnogoterno so pa hudobije mnogih katoličanov vzrok njihovega surovega obnašanja do duhovnov, kateri so jim ko oznanovavci pokore in Božje kazni zmirom tern v očéh. Ker ti zgubljeni ljudje greh ljubijo, zato čertijo, ker jih od greha odvrčajo. Sej tudi pes renči nad tistim, ki ga odganja od smerdijive kosti, ktero požrešno glóda. V svoji slepoti se bojé luči in menijo, da bodo s tem opravičeni, ali da celó njihove hudobije postanejo čednosti, ako obrekujejo tiste, ki jim s besedo in z djanjem vedno kličejo, kakor nekdaš Janez Herodu: „Ni pripušeno!“ Sploh zaničljiváih ljudi ni kmali na svetu, kakor so tisti katoličani, ki svoje lastne duhovne, svojo lastno vero sovražijo in tarejo.

Naj omenim še nekterih dvomljivih pomislikov, zaradi katerih menijo liberalci, da smejo po pravici čertiti in zaničevati katoliške duhovne.

Večkrat se govori, da stoji katoliški duhoven na veliko nižji stopinji omike, svetne in duhovne vednosti mimo protestanških pastorjev, učenjakov prava ali juristov, medicinarjev, naravnih zgodovinarjev, in da toraj

ne napreduje s časom. Tudi oziroma na pravnost liberalci mnogi jezikaajo nad duhovstvom.

Res je, da se slišijo dandanes velikrat enake zabavljice; sovražniki Boga in vere vedó dobro, da zamorejo le s tem priti do zaželenega cilja in konca, ako razglašajo duhovne in služabnike Božje za nevedneže, in da posameznih pregreške razpivajo ko napake celega stanú, tudi bese pripovedke brez tehtnih dokazov za resnico pripovedujejo. To pa je krivo mnenje, kajti v resnici ima katoliški duhoven zeló višjo omiko od rabinarja in pasterja, od pravo- in modroslovca in drugih svetovnih stanov; zlasti v veri in pravosti se oni z njim skušati ne morejo.

Prava znanstvena omika se ne spozná samo iz spričeval in diplomov, temuč 1. iz spisov, 2. iz govorov in 3. iz djanj.

Kar tiče spise, jih zamore katoliško duhovstvo trikrat več skazati kot rabinarji, pastori in drugi svetni učenjaki. Koliko izverstnih spisov so že katoliški duhovni na svitlo dali o zgodovini, zdravilstvu, pravo- in modroslovju, kemiji, botaniki, matematiki, zvezdoslovju, naravoznanstvu itd.! Naj obširnše delo so spisi „Bollandistov“, ktero delo že od l. 1643 nadaljujejo jezuitje, in je prišlo že 54 ogromnih foliantov na svitlo, ki obsegajo zgodovino srednjega veka, življenje svetnikov in druge cerkvene in politiske zadeve.

Kar zadeva govore in njih obravnave, pravijo zvedeni, da se nahaja izmed 100 duhovnov gotovo 50 izverstnih govornikov, ki umejo svojo nalogo razkladati živahno in prepričavno; nasproti je pa med pravoslavci le 30 in med tehnikmi komaj 10 govornikov, ki vedó svojim govorom dušo podeliti. Priča tega so tirolski poslanci v dunajski zbornici in razni duhovni na cerkvenih lecah. En sam duhoven, kardinal Mezzofanti († 1848), je govoril čez 50 jezikov.

(Konec prih.)

Ples.

Kdor nevarnost ljubi, bo v nji poginil. (Sir. 3, 27.)

Med nevarnimi posvetnimi razveseljevanji je mladini posebno ples priljubljen. Kdor tedaj pošteno misli z mladino, jo bo iz ljubezni in dolžnosti svaril pred plesom in od njega odvrčal. Beri torej, keršanska mladost, kar nasleduje, beri priprosto in brez predsodkov sveta in navdajanj poželjive nature, in razsodi potem po vesti in po pameti o plesu.

I. Ples je nevaren čistosti.

Ne taji se, da zamore biti ples, ki je dovoljen in brez nevarnosti. Tukaj je pa govorjenje o plesu, kakor se navadno nahaja med svetom.

1. Vselej in povsod so pripoznali, da je ples nevaren za čednost čistost. — Kakor daleč se ozremo nazaj v starodavnost, nahajamo ples, pa tudi sodbo o njegovi nevarnosti. Že omikane neverske ljudstva niso terpele plesa pri gostijah, ker jim je veljal za znamenje mehkužnosti, za nasledek nezmernega življenja in ljubezni do samopašnosti. To nam spričujejo njih naj več modrijani: Cicero, Demosten, Platon, Plutarh, Aristotel, Sokrat, Seneka, Ksenofont, Lucijan i. dr.

Toda ostanimo pri keršanskem času. Odprimo sv. pismo, in najdemo pravne nauke, s kterimi se plesne rajanja ne strinjajo. Zakaj kako si moramo kristjana misliti? Po nauku sv. evangelija je kristjan človek, ki se je pri sv. kerstu odpovedal hudobnemu duhu, njegovim delom (t. j. grehu) in njegovemu napuhu (t. j.

posvetni nečimurnosti), ki vedno čuje in moli, ki je vaelej trezen in pripravljen za boj zoper skušnjave satanove, ki se pokorí in zatajuje, čisti in daruje kakor Jezus, njegov Odrešenih in izgled. Kdo vé to in ne spozná, kako malo se spodobi rajanje duhu keršanstva in nasiedovanju Kristusa? V celem sv. pismu ni ne enega izgleda od Bogu dopadljivega plesa z osebo drugega spola. In ali je bilo kdaj brati, da bi bil kdo po plesu postal pobožnejši in čistejši? Pač pa se mnogokrat bere, da so taki, ki so v strastni omamljenosti ples zagovarjali, po spreobrnjenju ples iz dna serca preklicovali. Naj kdo ples še tako milostno sodi, vedno se pokaže, da je nasproten keršanskim нравnim postavam. Ravno zavoljo tega so razni cerkveni zbori v teku keršanskih stoletij ples obsodili kot nespametne reči, kot zanke in pasti satanove, sploh kot vir brezštevilih dušnih zmót in nadlóg ter so izdali naredbe zoper nje. Tudi cerkveni očetje in bogoslovci vsih časov so bili več ali manj nasprotniki plesa, ker strah Božji in človeku tako prirojeno, zlasti mladosti tako potrebno aramožljivost slabi in mori, mesenost budi in draži, lepo vedenje spodkopuje.

Res pravi kdo včas, češ, izreki prejšnjih cerkvenih očetov se ne prilagajo več današnjim plesom. Ali to je veči del lahkomišljen izgovor; zakaj kar so sveti očetje pri plesih spotikljivega našli, se nabaja še dan današnji, če tudi more biti ne v tako visoki meri, posebno pri nekterih plesih. In res so svetniki in bogoslovci poslednjih stoletij ravno tako ostro pisali in govorili zoper ples, akoravno se jim ni bilo več boriti zoper ajdovske plesne v naj ostrejšem pomenu.

(Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

V Terstu smo ta mesec čudne stvari doživeli. Naj popred je smert kralja Viktor Emanvela premnogim možgane vnela, druge zbegala. Načelni nekteri gospodje v seji mestnega zbora 9. t. m. niso vedili kaj storiti, ko so nekteri nalašč povabljeni „prepeličarji“ tirjali, naj seja neba zavolj smerti „Kralja“. Čudno, da se v mestnem zboru demonstracije organizirajo, da se v zboru hvalisavi govori italijanskemu kralju na čast improvizirajo... Pošteni svetovalec g. Lozar poprašuje, kje je kdo, da bi branil čast in poštenje Tersta in njegovih prebivalcev, a eden se ne gane in drugi molči. Naj čudnejši pa je bila pri vsem tem teržaška „Tetka“. Ona, ki ima sicer strašno dober nos in tenke ušesa na vse, kar po talijanščini ali slovenščini diši, je zdaj nekoliko nasprotno nemški kulturi, ki jo ona na jadranskih obalah širi in zagovarja, vse te demonstracije zagovarjala in jih proklicala za popolnoma naravne. (Berite članek od 12. ali 13. t. m., in boste se prepričali); vse je bilo boje tako, da ni moglo drugače biti. Ona, ki vedno Terst sklicuje za nemško mesto, v onem članku pravi: Naj gre kdo čitati napise na štacunah in po imenih lastnikov bo se prepričal, da je bilo vse to naravno. Kje se je Triesterica tisti dan tiskala, ne vem, ne mara v Rimu v Kvirinalu!

Omenjeno bodi še, da so dobili nekteri brezimen list z mertvaško glavo, kar je čuden vtis delalo.

21. t. m. se je tukaj ustrelil glasoviti odvetnik Arrigo Hortis, glava one svojati, ki bi Terst rada pod Italijo spravila. Tudi pri tej priliki smo doživeli čudnih stvari. Pervi dan je vse tugovalo, vse se jokalo (vsa po časopisih) zavolj zgube takega „poštenjaka“, takega blagoslovenega dobrotnika vdov in sirot; moža, ki je vžival spoštovanje celega mesta in vsih krogov!

Tudi tu je Triesterica modrovala, da je utonil ali na „kant“ prišel zavoljo svoje radodarnosti in blagodušnosti.

Drugi dan pa se je pozvedilo, da je toliko in toliko sto tisuč pojedel velik del vdovam in sirotam! In potihnilo je hvalisanje, ni se govorilo več o poštenjaku.

Naši mestni očetje na poštév mesta dolgé delajo. V zadnji seji so sklenili na posodo vzeti 1.600.000 gl. Ni mala stvar, in mestjani smejo biti že zadovoljni s takim gospodarstvom, kajti pri davkih se jim bode naložilo 20%! Nekteri previdni možje so se ustavljali takim sklepom, ali stran Hermetova je le še premagala, njegova zvezda je pa vendar v zapadu; v predzadnji seji so mu ravno zarad predlage in zagovarjanja cmenjenega dolga psikali. —

K temu dopisu nektere opombe: Ob jadranskem morji se že dolgo črni oblaki nakopičujejo, in posebno zdaj nekoliko časa. Narodnosti so strahovite zveri, ako ne ostanejo v zavetji sv. vere, ktera zapoveduje, da povsod naj gospoduje čista pravica, in nikjer ne posilstvo in strast. Ako se mladolaški malik ni bal v last samega papeža seči: kdo se smé zanašati, da ne bo svoje krivice nadaljeval, če mu bo le mog. če. Treba ga je bilo pervikrat po perstih kercniti. Vsi liberalni časniki — slovenski ne manj kot drugi — so slavo tleskali, ko je bila papežu njegova lastina uzeta; zdaj pa se čudijo in hudujejo (se vé, da po pravici), ker vidijo, kako ta malik sili v škodo cesarstvu sploh in slavanstvu posebej ob dalmatinskih in jadranskih bregovih itd. Greš se ne mara večkrat z mislijo, češ, mirni katoličan in krotki Slovenec bo že poterpel, če se mu tudi ne pusti ali ne dá, kar mu gre; ne pomisli se pa, da se večna Pravica vaelej mašuje nad takimi djanji. „Justitia regnorum fundamentum“, to je neoverzljivo gotovo, in vaelej in povsod pride maševanje, ako posamezen človek ali sploh politika prezre ta steber v človeškem občinstvu. Na tej podlagi se mora rešiti vsako vprašanje, bodi si „narodno“ ali kakoršno koli. Tudi ob laški meji se nikakor drugač prašanje ne dá rešiti. Doslednost kakor vsak blagor je v katoličanstvu, ker postavljeno je na „Resnico“ in „Pravico“.

Iz Tersta naznanja „Edinost“, da so skor vsi magistratni vradniki bili šli k sloveani maši za Viktor Emanvela, ter so kmetje z okolice gubili čas, ker jih je blagajnik odpravljaj, rekoč, naj drugi dan pridejo; vojak pa je vender prišel tudi tisti dan na „sukacijon“ in treba je bilo plačati „groš“. — Vredno bi bilo zvediti, če ti gospodje tudi ob nedeljah in praznikih tako pridno hodijo k sv. maši, in sploh če skerbé za keršansko posvečevanje nedelj in praznikov?... Toliko pomnimo, da se je že pritoževalo, kako so se ravno ob nedeljah očitno veršile težke dela v Terstu. Oskrunovanje je raznotero, in misliti je, da ni naj manje tisto, ako se Božja služba obrača v demonstracije, ktere saj posredoma merijo zoper sv. Cerkev.

„Edinost“ tudi pravi, da lansko leto je prišlo raznih davkov v blagajnico 850.901 gl. državi, mestu pa 749.664 gold. S tolikimi dohodki, kakor Terst, se ne more ponašati lahko kako mesto. Kakošen pa je blagoslov? Nad milijon dolga imajo Teržčani.

Naznanila iz Svete dežele. P. Marija Alfons Ratisbon piše v letnem sporočilu Naše ljube Gospé Sijonske o Sveti deželi:

Naše stanje je zelo nevarno in nam preti s toliko nesrečo, da bi večkrat zaklical z Zveličarjem na Oljski gori: „Oče, vzemi ta kelih od mene!“ Vojska, lakota, kuga, te tri šibe Božje za tepenje človeštva, z mnogimi drugimi nadlogami nam, preté ob enem.

Nasledki velikanskega boja med Rusi in Turki bodo za nas enako žalostni, naj se nagne zmaga na katero stran koli. Vsi za orožje sposobni moške iz Sirije so v vojski, polje je neobdelano valed pomanjkanja delavcev; razun tega letos tudi skoraj nikoli ni bilo dežja, valed tega terpimo sušo, pomanjkanje vode, strašno vročino. Neogibno potrebni živež se je za polovico podražil. Nobenega romarja več ni, in zato je zastala kupčija in obertnija. Nikoli še ni ljudstvo tako obilno in tako silno pritiskalo v naše samostane, kakor zdaj. *) Z revšino in lakoto se množijo bolezni. Mislijo, da naše premoženje je neskončno, ne verjamejo, če jim pravimo, da so naše podporne sredstva pri kraji, celó razdraženi so nad tem, in od jeze in razdraženosti do silovitosti je le majhen korak.

Nikoli ni bilo naše stanje bolj britkostno kakor zdaj, in vendar imam v tako težavnih razmerah vso skerb za 300 oseb, da ne omenjam še Ekce-Homo cerkve, naših dveh samostanov in najemnine za naš vstav sv. Petra. Kaj mi je početi? Ne vém družega storiti, kakor obernem se do vseh keršanskih serc, ki jim je mar za svete kraje, in do vseh usmiljenih duš, ki so do zdaj tako velikodušno podpirale našo reč, do njih pošiljam prošnjo za pomoč in britkostni jok. **) Ali naj poginejo vstavi tolike imenitnosti in važnosti? To samo misliti me je groza. Zapušeni otroci S. ete dežele, otroci Naše ljube Gospé Sijonske bodo uslišani od dobrotnih serc in neusušljiva keršanska ljubezen jim bo podala pomožno roko in kruha, ter jih bo obvarovala smerti za lakoto. (Dalje nasl.)

Iz Amerike. V Vabašah, 27. grudna 1877. (Piše sestra g. misijonarja J. Trobea gospém Uršulinaricam.) Kakor v Evropi, tako smo tudi tukaj imeli letos neizrečeno dobro letino, kakoršnih le malo pomnijo. Skoraj po dvakrat toliko so kmetje pridelali, kakor vlani, na tisoče mernikov imajo pšenice. Tudi kobilice, ki so več lét polje pokončavale po Minesoti in drugod, so bile nam letos prizanesle. Ni dvoma, da je bilo to leto zato tako srečno, ker so sv. Oče blagoslovljali popotnike, ki so iz vseh krajev svetá v Rim prihajali, in tako tudi druge doma ostale in njih imetje.

Nam se letos prav dobro obnaša, zlasti kar cerkvene reči zadeva. Cerkvni dolg se je zeló zmanjšal; v jeseni ga je bilo čez 7000 tolarjev, zdaj so pa ljudje toliko podpisali, da ostane le še okoli 500 tolarjev dolga. — Imeli smo konec listopada za cerkev nekako razstavo ali somenj, ki je terpel 4 dni in je donesel cerkvi 1600 tolarjev. Dekleta in žene so delale celi mesec poprej za ta namen raznotere reči, obleko in druge ročne dela. Več reči smo dali v stavo ali loterijo. G. brat je narisal podobo sv. Očeta; dekleta so prodajale številke nanjo po 50 sentov (dober gl.). Podoba je bila kaj lepa in je donesla čez 100 tolarjev ali vaših 200 gold. — Nektere reči smo po dražbi prodajali, in za te smo naj več dobili. Najpred je šla na dražbo bela otročja obleka. Skušali so se Nemci in Irci, čegava bo; odločiti je imelo večje številko glasov; za vsak glas se je plačalo 10 sentov; oboji so se dobro držali; nekteri so kar po 10 tolarjev vkup dajali. Poslednjič so zmagali Irci. Prišlo je od obeh strani za to priprosto oblačilce 300

tolarjev. — Pozneje so bili Nemci hujši in so dobili več reči, katerih vsaka je ravno tako veliko več donesla kakor je bila vredna. Toliko je bilo nedolžne šale, zraven pa še lep znesek za cerkev. Truda je bilo res veliko; kuhale in pekle smo celi teden. Delalo je nad 60 oseb v ta namen, vsi brezplačno, samo hrano smo jim dajali. Pripravljeno je bilo tudi za tujce; kadar je kdo hotel, dobil je kosilo, malico ali večerjo za 50 sentov. Kar smo porabili, so bogati kmetje podarili. Jaz in neko nemško dekle sve se na sv. Elizabete dan z nekim kmetom okrog vozili in sve nabrali poln voz perutnine, masla, jajc itd. Nekterim sve se skor zamerili, ker jih nisve obiskali, in so potem sami pripeljali za nama domú.

Take razstave še nismo imeli, in tudi zdaj nismo pričakovali tako dobrega vapeha, ker je bilo slabo vreme in gerde pota. Drugoverci se kar čudijo, kako je to, da imamo mi pri vsaki reči tako dober vspéh. Koj drugi teden so sami imeli ravno tako razstavo; spečali so le za 100 tolarjev, pa je bilo več kot polovico izdatkov.

Naši sosednji fari Leksiti in Redving ste zidali letos novi cerkvi. Perva, 12 milj od nas, bo posvečena Mariji v čast in se imenuje „Marija pri jezeru“, druga, 36 milj oddaljena, bo posvečena sv. Jožefu; obé ste dokaj lepi. V Redvingu dela M. Mikuž 3 nove altarje. V Leksiti so nune uršulinke, ki so to jesen tje prišle, začele delati nov samostan. Zeló učene gospé so, kakor slovó daleč okrog; je jih le 7 in nekaj novink. V šolo sprejemajo male fantiče in deklice. Naša šola je na dobrih nogah, šteje blizo 300 otrok; več se jih tudi glasbe uči; nuna jim je učiteljica.

Na Sveti dan smo peli latinsko mašo s 5 pevci in 12 pevkinjami; dosti dobro je šlo, g. brat je bil prav zadovoljen. Te božične praznike je bila naša cerkev kaj lepo ozališana; mnogo novih cvetličnih šopkov in vencev so nune naredile; tudi sveč je gorelo, kar smo jih mogli nataktni povsod okrog. G. brat je tudi letos, kakor vsako leto, pred Svetim dnevom celi dan spovedoval; na Sveti večer je celo noč le 2 uri prejenjal. Lepa slovesnost je pri nas na Sveti dan; o polnoči ni sv. maše; zjutraj ob petih je perva slovesna sv. maša z angleško pridigo, druga ob osmih, tretja pa o poli enajstih z blagoslovom in nemško pridigo.

G. brat je bil tako upéhan, da je težko mašo pel; preveč ima terpljenja in ni več tako terden, kot je bil; delo se zmeraj množi, ker je vedno več ljudi. Mil. škof so mu obljubili kmalo poslati pomočnika; uadja se ga že spomladi; potrebuje ga res silno, da bo potem saj druge misijone bolj oskerboval; zdaj jih obiskuje le po enkrat na mesec.

Omeniti moram tudi novih cerkvenih naprav. Imamo namreč novo monštranico, ki so jo kupile ženske altarne družbe za 70 tolarjev; nune iz Milvók so nam podarile prelep pluvijal (veliki plašč); nove orglje stanejo 400 tolarjev, so dobre, imajo prijeten glas, samo premajhne so za našo veliko cerkev; kadar bomo kaj obogateli, napravili bomo več.

Zime še ni bilo hude; pred adventom je bilo precej mráz in tudi nekaj snega. Zdaj pa že dolgo ni nič snega in ne mraza; včasih malo deží, ter so pota neznanosko gerde. Kmetje ne morejo nič v mesto s pšenico, pa sej je po ceni, še spod tolar mernik, — pri vas je gotovo dražji.

*) Vidite laži-liberalci, kako dobri in potrebni so katoliški samostani! Tudi o Pruskem, kjer je brezbožno liberalstvo samostane zaterlo, pišejo celó amerikalanski časniki, da je silo rokodelcev, ki se nimajo nikamor zateči, ker kloštrov ni.

Vred.

**) Kdor pristopi v bratovšino Božjega groba, ki jo oskerbuje vitez gosp. Karol Lahajnar, pripomore kolikor toliko za te reveže.

Vred.

Sveto Detinstvo.

(Iz misijonskih sporočil za l. 1878.)

Otrok si od tistega časa, ko na svet pride, pa do takrat, ko postane zmožen začeti oskerbovati se, sam ne more čisto nič pomagati; ko bi dobri starši ali drugi usmiljeni ljudje zanj ne skerbili, bi mógel kmalo umreti, kakor vsi veste.

Za vas keršanske otroke pač skerbé starši ali drugi dobri ljudje, kolikor le morejo, ker ljubi Bog to od njih térja in ker vas imajo radi, ker imajo z vami potrpeljenje in usmiljenje.

Ali vse drugač je pri ajdih, pri tistih ljudéh, ki ne poznajo pravega Boga in Jezusa, ljubega Zveličarja. Tam je za otroke hudo, strašno hudo. Ajdje imajo otroke za stvari, s katerimi smejo, češ da, storiti, kar se jim poljubi. Ako se tedaj ajdovskim staršem zdi, da so jim otroci preveč, ali če so otroci pohabljeni, sploh če mislijo, da bi jim otroci nadlogo delali, potem gledajo, da se jih znebijo, — odložé jih kamor si bodi, jih prodajo, jih pusté lakote umirati, celó morijo jih. Táko strašno neusmiljenje je bilo pri ajdih zmira, celó pri tako imenovanih olikanih, pri Gerkih in Rimljanih, ki jih učenjaki radi preslavlja, ko izglede za posnemanje!! Tako je n. pr. ukazal Likurg, Spartanski postavodajec, preiskati vse novorojene otroke, in če so bili slabotni, bolehní ali pohabljeni, so jih z neke gore, Tajgetos, metali v prepad. Posebno pogosto se je to zgodilo z deklicami. — Romul, vatanovnik rimskega mesta, je ukazal izrežati dečke vse, od deklic pa samo novorojene, — vse druge so mógli pomoriti. — Pri nevérnih starih Nemcih je bila navada, da je vzel oče novorojenega otroka na áčit, v znamenje, da ga spozná za svojega in ga hoče odgojiti; če ga pa ni vzel na áčit, veljalo je to toliko, kakor: umerje naj!

Tudi dan današnji, bodi Bogu potoženo, za ajdovske otroke ni bolje. Tako n. pr. pripoveduje sestra Marija sv. Pavla, ki je v veliki dekliški sirotišnici v Zi-ka-wei (na Kitajskem), v pismu l. 1874 med drugim tudi naslednje:

Skor vse male stvarice, ktere si ljubi Bog izvoli izmed ajdovskih otrók, so že od rojstva pohabljene, in naj večkrat nam nosijo otroke samo zato, ker imajo kako telesno napako ali neozdravljivo bolezen. Materno ljubezni ne poznajo ti nesrečni ljudje; bolno dete odpravijo; ono je v njih očéh brezkoristna nadloga: Tako so nam prinesli nekega dné dete, ki je imelo kozé. Mati ga je bila nekoliko proč od hiše zraven vodnjaka izpostavila. K sreči je prišla tje kristjana po vode. Ta ga nam je prinesla, pri nas je bil otrok keršen in čez malo dni je bil v nebesih. Drugikrat so nam zopet prinesli tako nesrečno dete. Oče ga ni hotel več imeti v hiši, samo zato ne, ker je preveč jokalo in ker je bila mati zadrževana od dela, ko ga je móгла vedno nositi. V ponedeljek po cvetni nedelji ste bili pri nas keršeni dve liletni siroti. Ena izmed nju je lepega obličja, prebrisana in čversta, pa škoda, da je slepa. Zato jo je bila brezserčna nejevérska mati ob samotni poti izpostavila. Naše kristjane so jo našle tam in so jo nam prinesle, drugač bi bila revica glada umerla. Nekega dné nam poštna keršanska žena, ktera marljivo íše in pobira pri ajdih male otroke, da jih od staršev kupuje ali saj njih duše rešuje, prinese malo, mesec staro deklico; mati jo je bila tri dni popred izpostavila na otroškem tergu in ni hotla nič več o nji vediti. Ubogo dete ni bilo ves čas dobilo druge hrane razun nekaj čaja, in je bilo blizu smerti. Bilo je keršeno in čez par dni se je veselilo pri angelih v nebesih. Pred ne- katerimi dnevi nam je prinesla ena naših nekdanjih go-

jenk tudi ubogo izpostavljeno dete. „To je že tretje dete, ktero sem rešila ta mesec“, mi je rekla. „Pervo dete je umerlo četrtni dan po sv. kerstu, drugo sem oddala pri keršanski materi, ki ga hoče rediti, za tretje nisem mogla najti zavetja in zato sem ga prinesla vam. Oh, da bi le ne stanovala tako daleč od sirotišnice, lahko bi vam še večkrat prinašala takih nesrečnih otrók. Koliko otrók pač lastni starši od sebe pahnejo! Mati prvega otroka, ki sem ga kerstila, je bila dva mesca vdova. Vedila sem za gotovo, da je rekla, kadar pride dete na svet, ga bo precej vergla v vodo, ker zdaj, kar je mož umerl, ima dosti opraviti samo seboj, da se preživí, ter da otroka ne more rediti. Na to sem jo obiskala in se ji ponudila, da hočem otroka rediti, če mi ga izročí. S tem je bila zadovoljna. Nesrečna mati je dobila dvojčike. Pervorojeno dete je bila vergla na tla, ter je mraza umerlo, predenj sem prišla. Drugo je dala meni. Kerstila sem ga in čez 4 dni je bilo v nebesih.“

(Dalje sledi.)

Stvarniku.

Tebe, Stvarnik siloviti,
Serčno serčno bi častil;
Pa besed ni kje dobiti,
Da bi vredno Te slavil.
Prizanesi torej, Oče!
Da le malo govorim,
Kar mi čuti serce vroče,
Ki ga Tebi podarim!

Iz dobrote si ustvaril
In postavil me na svét;
Kol'ko dobrega podaril
Si mi že od mladih lét!
Dan za dnevom pa še nove
Meni milosti deliš;
Hvala serčna za darove,
Ki me s njimi veseliš!

Zdravje, sreča blagostanje,
So dobrote Tvoje dar;
Druge milosti vsakdanje,
O veseljstva Gospodar!
Mi svedočijo, da Oče
Si dobrotljiv, serčno mil',
Kako bilo bi mogoče,
Da bi Tebe ne častil!

Hvali torej duša vneta
Stvarnika dobrotnega;
Hvali dobrega Očeta
Prav ponižno s dna serca!
Tvoja hvala ni obila
Za dobrote Njega vse,
Ko bi noč in dan slavila
Njega, ki ti dober je!

In ko bode se ločiti,
Ljubi Stvarnik, mi od tod,
Duši daj oj k Tebi priti,
Lepo prosim, moj Gospod!
Da v nebeški tam višavi
Najdem za-me srečni dom;
Da Te tam v nebeški slavi
Hvalil večne čase bom!

Ivan Zarnik.

Devica častitljiva.

Sladko mi kipi sercé,
O Marija!
Ko vse stvari časté;
O Marija!
O presrečna trikrat Ti,
Kjer nevesta Božja si,
Deva, čuj! in stermi svet,
Mati je,
Vendar le
Last je nje devištva cvet.

Knjeginja nebá višin,
O Marija!
Presladák je Tvoj spomin,
O Marija!
Zdravje, blagor, mir žeri,
S Tvojih milih nam oči;
Kar prerok skrivnostno pél,
Ti zjasniš,
Ker dariš
Njega, ki nas je otél.

On, ki stvarja vse, zderží,
O Marija!
Te je zvolil stanje si,
O Marija!
Tebe prestol si je zbral,
Božji Sin Ti „Mati“ djal;
O častitljiva nad vse!
Bod' nam zmir
Milost vir,
Revnim rajsko upanje.

Zdravi rane grešnikom,
O Marija!
Nas obiši z Jezčekom,
O Marija!
Milostno na nas poglej,
Mati si nam, Mu povej;
Mati naša blažena,
Veliši nas
Vsaki čas,
Bodi nam usmiljena! --

Radoslav.

Razgled po svetu.

Rimsko. (Sr. Oče in smert Viktor - Emanuela.)
„Osservatore Romano“ piše: Berž ko so sv. Oče zvedili, da je kralj Viktor Emanuel hudo bolan, so kar naglo poslali imenitnega duhovna v Kvirinal, ne le samo pozvediti o bolezni, temveč da naj se pečá z dušo bolnikovo, da ako bi bil poklican pred Boga, bi se vrednega storil njegovega usmiljenja. Duhoven ni bil notri peljan; vemo pa od drugod, da je kralj prejel ss. zakramente, ko je naznanil, da prosi Papeža za odpušenje krivic, ki se je storil zanje odgovornega.

Zaslišanje pri sv. Očetu je 10. prosinca imel znani mona. Tripepi. Slišal je o tej priliki iz ust namestnika Jezusa Kristusa besede, ki oserčujejo k brambi presvetih pravic Kristusove Cerkve. G. Tripepi je vrednik časnika „Il Papato“, silo učen mož v zgodovini, zlasti tudi popolno zmožen greškega jezika. Pečá se slasti s brambo papeštva in sv. Cerkve.

Ker se po smerti Viktor Emanuela njegov sin Humbert razgláša za laškega kralja, torej tudi čez posestva papeževe, do katerih nima ravno tako nič pravice, kakor je njegov oče ni imel, torej sv. Oče oporekujejo zoper nastop Humbertov v vladanji. Ta vradni protest je isročen vaim apostoljskim poslanstvom in vaim poročnikom in poslancem tujih vlád, ki so pri sv. Sedežu. Otroci, ako so keršanski, morajo popravljati krivice svojih staršev; Humbert pa s svojim nastopom hoče krivice nadaljevati, ktere je boje Viktor Emanuel obžaloval na smertni postelji. Kakošna je ta ljubezen do očeta?!

Eno obrekovanj, zbujeno od sovražnikov papeštva.
Pod tem napisom rimski časnik „Il Papato“ v svojem najzadnjem zvezku v bistvu to-le pojasnuje:

Postavni začetki časnega posestva papežev so nasprotnikom katoliškega imena bili vselej tern v peti. Zato so na vse kriplje delali z naj bolj bedastimi obrekovanji, da bi utajili pošteno pričetje papeške države. Pred drugim pravijo, da papeži so svoje gospostvo ustanovili na prekuc, rovarstvo. To laž je Gibbon obravnaval v svojem delu „Decadenza e rovina dell' Impero romano“, in jo prežvekujejo neprenehoma protestantje in pisači brezbožnih časnikov in praznih knjižur naših časov. Prav lahko pa je odgovoriti na te pravljice. Spričevanja latinskih in rimskih pisavcev, dokazi vseh spominkov kažejo, da ne Gregorij II, ne drugi papeži niso narodov budili k rovarstvu zoper greške cesarje. Mnogi tehtni pisavci so pojasnovali, da papeži imajo pravico rešiti narode od civilne pokoršine do divjaških vladarjev, ako so postali krivoverci, kakor Leon Izavrški. Toda kar tiče zgodovinsko djanje samo, je gotovo, da papeži niso rabili take pravice; stavili so ne-premagljivo nasprotovanje zoper krivoverske novotarije in nespametne silovitosti Bizantincev, niso pa spodbadali narodov k uporstu. Niso tedaj svojega gospostva vatanavljali na rovarstvo, ampak na naj bolj vterjene pravice in šege, med kakoršne se mora šteti potreba očitne varnosti, ki je izvirala iz revnega in popolnega zapušenja, v kakoršnem so bili cesarji pustili te okrajine na voljo barbarstvu. Cesarji so bili zapustili papeže in ljudstva brez brambe, torej so bili le-ti prisiljeni drugač poskerbeti sami za-se. Od tod je vatalo in se je popolnoma razvilo časno gospostvo papežev tudi v djanji, v tem ko oziroma na pravico ima više vstanovljenje v sami duhovni oblasti namestnikov Kristusovih, ktera je od Boga k njihovi popolni samosvojnosti (neodvisnosti) vrvnana in neogibno na njo navezana. In to, kar se je od prvih stoletij pričelo prečudno razvijati, se je v osmem stoletji razvilo do polne zmage. — Tako očitne resnice tajiti so zmožni le samotisti, ki iz nevednosti ali pa iz hudovoljnosti ne verjamejo drugim razun le nekterim prav sovražnim greškim pisateljem, in torej zaveržejo naj bolj avtentične dokumente (naj bolj podstavne spričala), kterm se uklonujejo že tudi naj hujši („hiperkritični“) nemški in angleški presojevalci.

Cvet in sad zveste molitve.

Zahvala.

Iz dna svojega serca se zahvalujem vaim č. družbenikom za molitev v prid mojega šolarja. Nisem se nadjal tako nagle pomoči; kar hipoma se je zgodilo, kar smo prosili. Naj bo slavljena Naša ljuba Gospá presv. Serca!

V Lokvab, 21. prosinca 1878.

J. V.

Prošnje.

V bratovsko molitev Naše ljube Gospé so priporočeni: Mati šesterih otrok serčno priporoča svojega moža Št. W., da bi bil svoje dolge bolezni rešen. — Duhoven živo priporoča svojo že 3 leta tako hudo bolno bratčino, da si ne more sama čisto nič pomagati. Ako ji N. lj. G. presv. Serca sprosí zaželeno zdravje, se bo zahvala naznanila v Marijino vedno večí slavo. Pa kakor je Božja volja in bolni v zveličanje. — Mladeneč, na krivem potu in v veliki nevarnosti pogubljenja, je prav priserčno v bratovsko molitev priporočen za spoznanje in spreobrnjenje. — Enako tudi star, dober mož, ki je v sled bolezni v glavi zgubil pamet, da se ozdravi, ako je volja Božja. — Ravno tako mladeneč, bolan na duši in na telesu, da naj bi mu Naša ljuba Gospá presv. Serca sprosila saj milost spoznanja in srečno smert, če morebiti ni volja Božja, da bi tudi telesno ozdravel.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec svečan.

I. Glavni namen: Vsesplošno poboljšanje katoličanov, še dolgo ohranjenje Pija IX, in zmaga sv. Cerkve.

II. Posebni nameni:

4. sveč. Sv. Andrej Korzinijan. Priporoč.: Turško-ruske zadeve, da bi se obnile v prid katoliški Cerkvi. Sovražniki za spravo. Več terdovratnih za poboljšanje.

5. Sv. Agata. Priporoč.: Razuzdani mladenci za omečenje serca. Odvernjenje pohujšanja, ki se godí o razuzdanem pustovanji. Sodniki in pravica.

6. Sv. Rotija. Priporoč.: Obvarovanje nedolžnih in poboljšanje razuzdanih otročičev. Zoper grehe jezika, zlasti obrekovanja, krivega pričevanja in natolcevanja. Vsi na duši in na telesu bolni, posebno naše dežele.

7. Sv. Romuald. Priporoč.: Redovniški stanovi. Več dušnih zadrž. Umirajoči, posebno terdovratni.

8. Sv. Juvencij. Priporoč.: Pregarjani in obrekovani duhovni, zlasti na Pruskem, v Švici in na Ruskem. Vspéh nekterih napr. Poboljšanje robatih in preklinjevalskih ljudi, posebno zakonskih.

9. Sv. Polona. Priporoč.: Bolni v glavi, dušno in telesno. Zoper pijančevanje, nočne rogovilstva in pretepe. Nezadovoljni zakonski in družini stanov.

10. Sv. Školastica. Priporoč.: Služne deklice za dušno in telesno varstvo. Delavstvo po fabrikah in železnicah zoper pohujšanje in zoper oskrunovanje nedelj in praznikov. Popotni ljudje.

11. Sv. Lazar. Priporoč.: Spreobračanje judov. Katoliške naprave in misijoni v Sveti deželi. Vsi od novega leta priporočeni in vse verne duše v vica.

Življenje štirnajsterih pomočnikov v sili.

XI. Sv. Egidij, pušavnik in opat.

(Konec.)

Sv. Egidij, mašnik in opat, je svojo sebi izročeno čedo s tako modrostjo in svetostjo vladal, da je slovel po vsem Francoskem. Karol Martêl, vladár francoskega kraljestva, pošlje k njemu poslanca s prošnjo, naj se k njemu v Orlean potrudi, ker bi rad z njim zastran mnogih stvari govoril in se z njim posvetoval. Sveti opat se podá na pot, dospè v Orlean in mašuje v cerkvi svetega Križa, kjer izžene satana iz obsedenega človeka. Kralj sprejme opata z vso spodobnostjo. Po mnogih pogovorih začne sveti opat popisovati s prav

živo in ginljivo besedo nečimernost in minljivost vsega posvetnega, potem pa potrebo, lepoto in vrednost čednosti, ki je edina pot v večno zveličanje, grešno življenje pa je gotova pot v večno pogubljenje. Kralja velik strah obhaja in vest ga močno peče, ker je skrit ven greh pri spovedi iz sramožljivosti samolčeval; prosi pa svetega opata, naj zanj moli in mu odpušnje grehov sprosí. Naslednjo nedeljo sveti opat daritev svete maše opravlja in se spominja kralja, naj mu Bog podeli milost, vse grehe prav spoznati, se jih čisto in skesano spovedati, se poboljšati in pokoro delati. Bog usliši njegovo prošnjo ter mu pošlje svojega angelja z listkom, na katerem je bil zapisan zamolčani greh z obljubo odpušnja, če se odkritoserčno in skesano spové, greh zapusti in pokoro dela. Na koncu listka so bile zapisane besede: „Vsak, kdor v svojem grehu sv. Tiina na pomoč kliče, bo dosegel odpušnje, če se ga skesano spové, ga nič več ne stori in naloženo pokoro opravlja.“ Po sveti maši podá opat listek kralju v roke, da ga prebere. Kralj, od gnade Božje ginjen, se skesano spové, greh zapusti in pokoro dela. Nekoliko dni potem se sveti opat — z obilnimi darovi za uboge — verne v svoj samostan. Gredé po potu obudi mertvega sina imenitnega kneza v življenje. Veliko grešnikov, ki so bili v grozovitih pregrehah, je na pravo pot resnične pokore pripeljal.

V svetem opatu se zbudi serčna želja v Rim popotovati, ter njegov samostan apostoljskemu Sedežu v varstvo izročiti. Sveti oče papež ga ljubeznjivo sprejmejo, in podelé njemu in njegovemu samostanu svoj apostoljski blagoslov. Prejel je od svetega očeta dvojne silno lepe vrata iz cipresovega lesa, na katerih ste bile podobi svetih apostoljnov Petra in Pavla prav umetno izrezljani. Te vrata dá sv. opat v Tiberu vreči s terdnim upanjem, da bodo same priplavale na Francosko v reko Rodan. To viditi, se vai posmehujejo, ter si mislijo, temu človeku gre ob pamet. Svetnik se verne peš v svoj samostan. Ko stopi k samostanskim vratam, mu povedó, da so dvojne silne lepe, zrezljane vrata po Rodanu k bregu priplavale. Sveti opat hvali Gospoda za veliko dobroto, da je to umetno delo v valovih in skalovji varoval in ga srečno pripeljal k njegovemu samostanu. Nato ukaže vrata iz vode vzdigniti in v cerkev pripeljati, potem pa na cerkveni prag jih postaviti v vedni spominj terdne zveze z apostoljskim Sedežem.

Ko je bil sveti opat Egidij svoje brate v službi Božji in v pobožnem življenji poterdil in vse samostanske reči prav lepo vredil, mu je bilo razodeto, da se konec njegovega življenja bliža. Božji mož se z vso skerbjo za smert pripravlja, poslednjič pa še pokliče k sebi svoje brate, ter jim edinost, mir, ljubezen in gorečnost v službi Božji priporoča, in v preveliko žalost svojim bratom izdihne svojo dušo Bogu v roke 1. kimovca leta 725 po Kr.

Poduk. Sveti Egidij se je človeški časti in hvali skerbno umikal, ker se je bal, da bi mu serca ne spri dila, ga ne napihnili, njegovih dobrih del ne oskrunila in jim večnega plačila ne uzela. Dobre dela, naj so še tako lepe, velike in sloveče, če so pa opravljene le za voljo ljudi, le iz častilakomnosti, nimajo pred Bogom nobene vrednosti, ker niso zavoljo njega opravljene, toraj tudi niso vredne večnega plačila. Dobre dela zavoljo človeške časti in hvale storjene so enake lepo rudečemu sadu, ki je znotraj piškav in červiv. Časti željnost je tedaj tisti ostudni červ, ki oskranja naše dobre dela. Toraj opominja Jezus Kristus, rekoč: „Glejte, da svojih del ne delate pred ljudmi (iz tega namena, da bi vas vidili in hvalili); sicer ne bote imeli plačila pri svojem Očetu, kateri je v nebesih.“ (Mat. 6, 1.)

Treba nam je tedaj pri opravljanju dobrih del in pri spolnovanji dolžnost svojega stanu pogostoma ponavljati čisti namen: „Naj bo vse Bogu k časti!“ — „O Gospod! le zavoljo tebe to storim.“ — „Ne nam, Gospod! ne nam, ampak svojemu imenu daj čast!“ Sveti ar. telj Pavel nas opominja, rekoč: „Ali tedaj jeste ali pijete, ali kaj drugega delate, vse k časti Božji delajte.“ (1. Kor. 10, 31.)

Molitev. O sveti opat Tiln, pomočnik v sili, zlaisti v sili pekoče vesti! ki si kralju Martelu na njegovo prošnjo s svojo molitvijo zadobil milost pri Bogu, da je svoje grehe spoznal, se jih odkritoserčno in skesano spovedal in zanje resnično pokoro delal: sprosi tudi nam, ubogim grešnikom, enako milost po neskončnem zasluženju našega Gospoda Jezusa Kristusa, kateri živi itd. Amen.

Listek za raznoterosti.

Maloserčnim hladno mazilo. Tacih maloserčnih je veliko več kot si marsikdo misli, rekel bi, poln svet. Hladilno mazilo za njih stan je „P. Karla razgovor od keršanskega upanja zoper duha maloserčnosti, nezaupa in prevelicega strahu.“ Poslovenil v lični slovenšini ranjki gosp. fajm. J. Medved. Te zlaté vredne bukve so premalo znane. Dobivajo se pri Blaznikovih dedičih; natisnjene so l. 1847.

V škofiji Loki je bil 31. prosinca pokopan ondodni mestni fajmošter, čast. g. Primož Remic. R. I. P.

Na Mirni je 7. prosinca umrl č. g. Matej Vovk, v začasnem pokopu. Priporočen bodi sobratom v molitvi. R. I. P.

Pobotnica. Javljam, da sam od Vas primio dne 14. listopada p. g. dvanajst forinta u a. v. u karti, na ime gosp. Črnčiča, kanonika v Rimu.

U Krku dne 19./I. 1878. P. Ivan Brusič.

Pobotnica. Prejel 31 gl. 20 kr. in 4 st. dvajset. s hvalečnostjo za varhe Božjega groba in Sveto deželo.

V Benedkah pri sv. Francisku „la Vigna“, 7. pros.

P. Cipriano da Treviso, Comiss. T. S. s. r.

Stari mož A. Miklavčič, kateri je undan v Terstu umrl in imel 114 lét, je bil živa zgodovina mesta Tersta. Ko je še mladeneč bil, imel je Terst 6000 ljudi, danes pa jih šteje sto tisoč; v njegovi mladosti je bilo malo mestice; kjer je zdaj borska, lahko se je s čolnom vozil po morji; kjer je največji del ravnih ulic novega mesta, rastlo je germovje, kamor so hodili na lov. V njegovi mladi dobi ni bilo v Terstu bogatašev in tudi ne siromakov. Videl je ranjki mestni zastop v posebni opravi, v lasnjači s kito in trivogelnim klobukom, sodniki so nosili rudeč napersnik in črn podbradnik, na ramah zlate vervece, za pasom meč, bele nogovice in šolne z zlato zapono, klobuke na dve gubi. Meščani so se pečali takrat s poljedelstvom in ribátvom, in delali so sol. Živel je naš rojak v dobi šest avstrijskih cesarjev, osem papežev, 34 deželnih namestnikov, 8 škofov, med katerimi se je spominjal dveh škofov v stari palači, kamor so se hodili poklanjat poslanci; cesar in cesarica sta vaelej ostala v stanovanju pri njih, poslanci so morali priseči zvestobo občini. Ta palača je bila pozneje bolnišnica in danes je blaznica.

Miklavčič se je spominjal tiste dobe, ko so pokopavali merlice v meatu v cerkvene žerdi, zuna mesta pa v neke cerkve, potem še le pod gradom nad n. atom okrog po hribu. Med nekdanjimi cerkvami je le še jezuitovska cerkev Matere Božje znana, druge so zginele.

V Terstu takrat ni bilo še fará, vse mesto z okolico je bilo pod škofijo, pri kateri je bil cerkovnik v kratkih hlačah kmetovalec. V zgornji okolici ni bilo nobene druge fare, razen kuracije na Opčinah. Terst takrat ni imel nobenega gledišča, le pred pustom so bile neke predstave v občinski dvorani, ktera je bila današnja kavana (caffè degli Specchi). Terst ni imel takrat nobenega časopisa; v 16. Miklavčičevem letu je prišel nemški list „Der Wellkorrespondent“; nekaj časa potem je začel izhajati „Osservatore Triestino“, kateri že 93 lét izhaja. („Edin.“)

Spreobračanje h katoličanstvu na Angleškem. „Univers“ vé iz Londona, da so prestopili v katoliško Cerkev gg.: Douglas, Hope in White, protestanški pastori v Kennington-u; g. Hodson, učenik umetnih véd na univerzi Cambridge-ski; in g. Wingham, profesor na glasbeni akademiji v London-u. — Kaj pravijo k temu mlađni, ali celó brezvérski, za katoličane keršeni liberalci?

Novo leto in liberalci. Z novim letom 1878 je smert začela med liberalce hudo mahati. Umrli so skor v enem mahljeju: Lamarmora, Viktor Emanuel, Palikao na Francoskem; Bismark že delj časa boleha, zdaj pa je hudo zbolel; Lasser je na smertni postelji; Stremajer na možganih bolan.

Poslednje novice. O sklepanji in sklenjenji miru so časniki že marsikaj pisali; iz Prograda pa 28. pros. naznanjajo, da vse naznanila zunanjih listov o ruskih pogojah za mir reči ne vedó prav. Po družih poročilih se vojska nadaljuje in bile so bitve pri Bazardžiku v Dobrudži in pri Čorlu (na potu v Carigrad). — Gerško ljudstvo, ali ne mara derhal? po ulicah ropoče, sakaj se ni vojskovalo zoper Turka, ter se helensko ljudstvo zaderžuje skerbeti za svojo prihodnost. — Černogorcem se je podala terdnjava Lesandra v Albaniji in že korakajo kerdela od Spuža in Podgorice proti Skadru. — Rumuni Vidin ob Donovi hudo stiskajo in utegnejo ga skorej v oblast dobiti, ker vse prednje vterdbe že imajo ter je le samo mesto še v turških rokah. — Avstrijsko ministerstvo je odstopilo.

Duhovske spremembe.

V Teriški škofiji: Mašnik posvečen je bil 21. t. m. gosp. Janez Balarini. — Č. g. Andrej Hrovat je šel za duh. pom. v Mune.

Dobrotni darovi.

Za afrikanski misijon: M. Zajc 1 gl. po g. J. P.

Za bulgarski misijon: „Ljubi bratje! začnimo skladati darove, kolikor kdo uterpi, za ubožne katoliške Bulgare in pospešujmo razširjanje katoliške vere med južnimi Slovani, kolikor je v naši moči.“ Duhoven 10 gl.

Za kristjane na Jutrovem: Iz Cirknice po preč. g. dek. J. Oblaku 5 gl.

Za sv. Detinstvo: Iz boh. Bistrice po g. Ravniku 12 gl. 44 kr. — Sestri Keničevi 1 gl.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. J. R.: Tako kaže, da je bolje molčati o tacih bolj osebnih in krajnih sitnostih in prepirih, kakor pa jih na boben devati; sicer se ogenj še huje vnéma. — Gosp. Fr. Jaroslav: Spis je prišel brez pristavka. Ako je za Dan.: Bog plati! Ravno o pravem času je. Če ima drugačen namen, pa prosimo pojasnila. — G. J. S.: Hvala za opom. — G. Jan. K—č v Per.: Vse doželeno dobite po pošti.